

apám váratlanul mintha a saját nevét hallotta volna. Magához intette őket. Lám, tűnődött magában, itt van egy viszonylag pontosan datálható jelenet, hogyan lehetne innét kiindulva tömören vázlatot készíteni a kamaszról. Vállat vont, nagy úr volt, mindent megtehetett, mert ő mondta meg, mi a minden, és úgy mondta meg, hogy mindent megtehesen.

Mit motyogtál, fiam? Az ifjú elvörösödött, majd büszke zavarban odanyilatkozott, hogy épp most született meg az E.-féle tündérország fogalma. Nem rossz, bólintott apám, s utasított ott valakit, hogy jegyezze föl. Bár, mondotta még barátságosan az ifjúnak, ez csupán Dichtung und Wahrheit, hogy tudniillik ő azután igazán tudja, mi a különbség Dichtung meg Wahrheit közt. Ezt meg az ifjú jegyezte föl.

Hogy hívnak?, kérdezte még apám figyelmetlenül. A fiú megmondta. Jól van, meg fogom jegyezni, vetette oda fordultában, és abban a pillanatban elfelejtette a nevet.

Orbán Ottó

TÖREDÉK AZ ELNÉMULÁSRÓL

Hiába, akárhány verssel rakva a padlás,
erőt vesz rajtam a szánalmas hanyatlás –
a költő addig él, ameddig ír!
És ha hónapok óta egy jó sort se bír?
Halott, ha mondom, két lábon járó halott,
holott tegnap még élt, holott
fél éve még... –
Vakít a tündöklő közöny, az ég.

Magyar László András

AZ ÁLDOZAT

Lopud szigete nincs messze a szárazföldtől, tiszta időben szabad szemmel is látható. A sziget csinos, faburkolatú sétahajókkal közelíthető meg, és arról nevezetes, hogy egyetlen benzinmotor sem működik rajta. Reggelente a hullámkotyogós, sirályvijjogós tengeri csöndet csak a kávéházból kiszűrődő tánczene, a kikötőben horgonyzó bárkák nyikorgása és a hotel elektromos targoncájának zümmögése bontja meg. A település maga igen apró, az alig százméteres korzót egyik végén elegáns szálloda, a má-

sikon fehér, repkény futotta templomrom zárja, melynek tornya körül alkonyatkor néma denevérek cikáznak. Odébb a bástya lábánál pedig tarisznyarokok szaladgálnak oldalazva a moszatillatú, vízmosta betonpadkákon.

Lopud egyetlen látványossága a sziget közepén magasodó velencés várrom, amelynek tépett ormáról úgy tekinthetjük át szigetünket, mint egykor Robinson a magáét. S vajon mihez kezdhet az ember ezen a Robinson-szigeten? Lehet itt fürdeni és búvárkodni, gyönyörködni a kék ragyogás mélyén hintázó hinárokban, az ide-oda lebbenő halfelhőkben, rákocskákban, kagylókban, csigákban, polipokban, tengeri csillagokban, vagyis Próteusz néma nyájában – ahogy Babits nevezte volt –, azután jókat lehet napozni is, olvasni, heverni, aludni, szeretkezni, enni és inni, vagyis mindent meg lehet tenni, ami emberhez méltó. Azt hiszem, Lopud – áraitól eltekintve – maga a paradicsom, vagy legalábbis nagyon hasonlít hozzá.

Közvetlenül a boszniai háború előtt nyaraltunk itt három gyermekünkkel. A sziget a fenyegető politikai helyzet következtében a szokottnál is kihaltabb volt. Minden reggel korán keltem, végigbaktattam a hajnali hűvösségben fürdő, halszagú főutcán, meleg, olajtól csöpögő juhtúrós süteményt, dobozos, tejszínezű kakaót, gyümölcsöt, üdítőket vettem a Supermarketnek nevezett kisboltban, majd családotul kivonultunk a bástyán túli sziklák valamelyikére. Itt töltöttük szinte az egész napot. Délután aludtunk, este korzóztunk, utána pedig az egyetlen megfizethető vendéglőben ücsörögtünk, a megunhatatlan tengert és a parton szaladgáló gyerekeinket bámulva boldogan.

Mindössze egy hetünk volt Lopudon – többre nem futotta a pénzünkből –, és vörösre főtt, sótól tapadós bőrünket a langyos esti szellőben fürdetve, immár másodszorra ettük vendéglőnkben a sopszrás kalamárit és a savanykás sült makrélát, mikor a szomszéd asztalnál komótosan vacsoráló öregúr először szólát hozzánk.

A férfi – aki hatvanas éveinek végén járhatott, és világos sortból, csikos trikóból és sportcipőből álló turista-egyenruhát viselt – angolul szólított meg bennünket. Ahogy mondani szokták, „jól tartotta magát”, erőteljes, kiálló fogsora, cserzett bőre és szőkén őszülő haja alapján angolnak is nézhetne volna az ember, de nem angol volt, hanem, mint utóbb kiderült, német. Először kislányunkkal barátkozott össze: az asztalán álló gyümölcsös kosárból kínálgatta fügével, majd közelebb húzta székét, és arról érdeklődött, honnan jöttünk, meddig maradunk. Magyarországon már többször is járt, vagy egy tucat magyar város és falu nevét sorolta föl tűrhető kiejtéssel. Őt magát Helmuth Roedernek hívták, Hamburgban élt, bár eredetileg Thomas Mann városában, Lübeckben született. Jelenleg, mint emeritus és özvegy gyógyszerész, nyugdíjas éveinek szebbik felét rendszeresen az Adria vagy az Égei-tenger partvidékén töltötte. Az angolról hamar németre váltottunk. A választékos hajú és modorú Roeder úr, ránk tekintettel, lassan és tagoltan beszélt anyanyelvét, miközben nyomatéku mutatoujjával az abrosz piros kockáit bökölte.

Az elkövetkező két estén Roeder úr már a korzón várt minket, mindkét kezét a magasba lendítve köszöntött, együtt vacsorázott velünk, fotókat készített rólunk, sőt második alkalommal, tiltakozásunk ellenére, a számlát is állta. Dicsérte gyermekeink szépségét, kikérdezett a munkánk felől, feleségemet galáns bókokkal halmozta el, és mindeközben legalább egy liter *crno vinót* ivott meg alkalmanként.

A harmadik estén azonban – mivel napközben nagyobb kirándulást tettünk a hegyen – a gyerekekkel alig lehetett bírni. A felnőttekkel ellentétben a gyerekeket a kimerültség felajzza és elevenné teszi. Láttuk, nincs mit tenni, korán kell hazamennünk, ilyenkor ugyanis az egyetlen megoldás a mielőbbi lefekvés. Elbúcsúztunk hát Roeder

úrtól, és épp szedelőzködtünk, mikor az öregúr megragadta a karomat, s udvariasan, de ellentmondást nem tűrve megkért, maradjak vele, míg a gyerekek elalszanak odafönn. Feleségem majd – hajolt meg elegánsan – visszatér, ha a vihar már elcsitult. Ellenkezni nem mertem, részint, mert Roeder úr láthatóan pityókás volt, részint pedig a tegnapi vacsorameghívás is kötelezett. Vele maradtam hát, remélve, hogy hamarosan követem gyermekeimet és feleségemet a hívogató ágyba.

Beszélgésünk meglehetősen egyoldalúan indult. Roeder úr ugyanis hamarosan szerelmi kalandjaira terelte a szót. Hosszadalmas, csattanó nélküli történeteit huncut mosollyal adta elő, irgalmatlan részletességgel, rendszeres időközönként el-elhallgatva s mellán csücsörítve, elbeszélései bizonyos pontjain pedig, szerintem indokolatlanul, nagyokat kacagott, és közben a mellemre bökdöste. Körülbelül egy óra telt el e pikáns históriákkal, túljutottunk a tizennyolcadik anekdotán is, közben a kancsó is kiürült, reméltem hát, hogy hamarosan szabadulok. Ekkor azonban Roeder úr, elkeseredésemre, újabb liter vörösbort rendelt, majd mélyen a szemembe nézett. Nagyon sóhajtott, s kijelentette: tanácsot akar nekem adni. Mindenekelőtt gratulált szép családomhoz és érdekes hivatásomhoz, majd kezét mellemre helyezve közelebb hajolt:

– A családnál nincs fontosabb! A családot meg kell becsülni – emelte föl mutatóujját.
– De ez még nem elég, korántsem elég.

Szóra nyitottam a szájam, de leintett.

– Ennél több kell: önfegyelem. Eszedbe ne jusson, barátom – lehelte rám bországuan –, hogy megcsald a feleségedet. A család váláshoz vezet. A válás pedig gyilkosság. És tudod, kit ölsz meg vele? Önmagadat – bökött a mellemre.

Bólintottam, hiszen nagyjából egyetértettem evvel. De ő nem volt elégedett a reakciómmal.

– Nem érted, nem érted – csóválta a fejét. Színpadias mozdulattal hátradólt, és hunyorított szemmel, mosolyogva méricskélte. – Megölöd magad, mert elveszted magad. Más leszel. Az a legborzalmasabb. – Összecsücsörítette a száját, és az abroszkockákra mutatott. – Ha a feleségedhez vagy hű, önmagadhoz vagy hű. Ha elárulod a feleséged és a családod, önmagadat veszted el. És más leszel, érted, nem leszel többé azonos magaddal.

Nem volt túl sok kedvem a részeg filozofálgatáshoz: a bor nekem is kezdett a fejembe szállni, a hátam sajgott, és legszívesebben már a hűvös szoba redőny csikozta sötétjében hevertem volna magam is. – Fogadok – gondoltam –, hogy a többiek máris alszanak. De jó nekik! – Azt hittem, akkor szabadulok a leghamarabb, ha hallgatok, mint a csuka.

Roeder úr azonban újra megragadta a karomat. Erős dezodorján is átütött öregeken savanykás veritékszaga. Tenyere meleg volt és száraz.

– Hidd el nekem, barátom, nincs borzalmasabb, mint ha elveszted önmagad. Én tudom, velem ez megtörtént.

Hallgattunk. A hallgatás azonban rossz taktikának bizonyult, mert csak felbátorította az öreget. Körülöttünk tintakék sötétség borított mindent, csak a vendéglő lampionosorának tört tükröképe hintázott a vízen. Odalenn a mélyben ezüstös haltestek villantak fel, s lomha moszatszakállak lebbentek erre-arra, hogy hamarosan ismét elenyészzenek a lenti végtelenben. A szárazföld felől meleg szél fújtt lassan, egyenletesen.

– Megmondom neked őszintén, barátom – emelte rám szürkés-kék tekintetét Roeder úr –, én ezt a történetet még soha nem meséltem el senkinek. Még szegény feleségemnek sem. Pedig neki igazán tudnia kellett volna róla. Nem mintha a bátorsá-

gom hiányzott volna hozzá, nem is szégyelltem én soha a dolgot, egyszerűen nem érttem, nem voltam tisztában vele. Nem fogtam föl, mi történt, ezért aztán hallgattam róla. Mióta azonban egyedül vagyok, más a helyzet. A patikát átadtam a fiamnak, sok az időm, sokat gondolkodom. És pár dolgot megértettem. Meg bizony. Arról, hogy mi történt velem.

Elkeseredtem, mert rájöttem, itt most hosszú monológ következik. Alig bírtam nyitva tartani a szemem, úgy éreztem, kiver a hideg veríték a nagy erőlködéstől.

– Az én generációm életében a háború döntő szerepet játszott – folytatta könnyörtelen lassúsággal az öreg. – Te nyilván nem is éltél még akkor, ezért mondom: akár gyerek volt az ember, akár öreg, akár katona, akár munkás, a háború gyökeresen megváltoztatta az életét. Különösen így volt ez az én hazámban. Ezt talán egy külföldi nehezen érti meg, de mi, németek – most nem a náciokról beszélek – életbevágóan fontosnak hittük, hogy megnyerjük a háborút. A német katona úgy érezte, nemcsak saját, de családja, rokonai, népe sorsa múlik személyes helytállásán. És ez nem csupán a náci propaganda hatásának tulajdonítható, hanem belülről fakadó, őszinte meggyőződés volt legtöbbszörben – mondjuk a harc legutolsó szakaszától eltekintve, mikorra már az ember eléggé elbizonytalanodott. Persze nem mondom, hogy örömmel vonultam be '43 végén, de mentem – hívott a hazám, ez volt a kötelességem. Ma sem látok ebben semmi kivétnivalót.

1944 elején kerültem Szerbiába egy a Cseh Protektorátusból átcsoportosított lövészdandárral. Csehországban jól ment a sorom: kiképzést kaptam, és gyakran járhattam a városban is, Olmützben, ahol lányokkal ismerkedtem, és sok jó sört megittam. Szerbia viszont – ekkor már – maga volt a pokol. Az angolok fegyverek tömegével látták el Titóékat és Mihajlovićékat, mindennaposak voltak a merényletek és a szabotázsok. Egy ízben azután a századunk négy csetniket fogott el, kettő csak tizennégytizenöt éves gyerek volt közülük. A kirendelt hadbíró helyben statáriálisan halálra ítélte őket. A kivégzőosztagot a századparancsnok jelölte ki. Valamiért éppen haragudott rám: így engem is beosztott. Mit volt mit tenni, végrehajtottam a parancsot. Azt hiszem, fölélöttem. De az egyik gyerek nem halt meg rögtön. Oda kellett lépnem hozzá és puskával fejbe lőnöm. Ezt is megtettem. Szörnyűség volt. Természetesen engem is kiborított a dolog, de nem mutattam. Ennyi volt az egész. Úgy gondoltam, előbb-utóbb majd csak elfelejtem, és igazam is lett. Jött a visszavonulás, az összeomlás, a fegyverletétel, angol hadifogolytáborba kerültem, Dániába, aztán júliusban szélnek eresztettek, hazamentem, utóbb Hamburgba költöztem, újra tanulni kezdtem, megnősültem, patikát vezettem, fiaim születtek. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy soha nem gondoltam a gyerekre, akit agyonlőttem, akinek a feje szétnyílt a golyómtól, mint valami véres tojás, de általában nem törődtem vele. Telt-múlt az idő, és én egyre inkább úgy éreztem, nem vagyok azonos semelyik múltbéli fiatalemberrel, sem avval, aki Lübeckben járt iskolába, sem avval, aki Szerbiában katonáskodott, sem pedig avval, aki a kis csetniket agyonlőtte. Hiszen valóban semmi közöm nem volt már hozzájuk.

Olvastam később, hogy az ember valamennyi sejtje hétvéenként teljesen kicserélődik. Ennek ötven éve: vagyis már legalább hétszer teljesen kicserélődtem, testestül-lelkestül. Másképp gondolkodom, más ember lettem, megöregedtem, még a hajam színe, az orrom hajlása is más. (Észrevetted már, hogy öregkorukban az embereknek megöregbül az orruk? Mitől van ez?) Vagyis – folytatta Roeder úr – semmi közöm az illetőhöz, aki lelőtte azt a fiút. Meg aztán, gondoltam, az egész ügyben amúgy sem volt semmi részem. Parancsra cselekedtem, ha nem hajtom végre a parancsot, engem

lőnek agyon. Ott nem volt kecmec. És hát magunk között szólva az a fiú tényleg gyilkos is volt. A bajtársaimat ölte meg. El sem tudod képzelni, miket műveltek a csetnikek a mieinkkel. Elevenen elásták, megcsonkították őket. Vadállatok voltak azok, vadállatok!

Hazudnék tehát, ha azt állitanám, hogy furdalt volna a lelkiismeret, legalábbis akkortájt. Mostanában azonban egyre többet gondolkodom. Az ember ebben a korban végigtekint az életén: nem is lenne sok szégyellnivalóm, csak hogy nekem itt van ez a kérdés. A kérdés az, hogy gyilkos vagyok-e. Mert ugye, aki öl, az gyilkos, nem vitás. Ez megkérdőjelezhetetlen tény.

Roeder úr az abroszra bökött, és elhallgatott. Töltött magának egymás után két pohár bort, és felhajtotta. Az étterem bensejében valami szörnyű, harsány horvát népzenelemez került sorra, a szomszéd asztalnál pedig négy kövér amerikai lány harsogott orrhangon, italtól-naptól rákvörös arccal.

– Talán... – próbálkoztam álmoságom ólomfala mögül, de Roeder urat nem lehetett kizökkenteni.

– De ez a problematika korántsem ilyen egyszerű. Itt van ugyanis a személyiség kérdése. Koherens-e a személyiség? Ez bizony fogós kérdés. Szent Tamás – így olvastam, mert sokat olvastam ilyesmikről – azt állítja, hogy a személyiség nem azonos önmön természetével. Vagyis nem egyenlő a természetével, hanem neki van természete. Valahol önmagán kívül áll tehát. Másrészt ugye azt is mondja ez a Szent Tamás, hogy a személyiség nem pusztán egy az azonos tulajdonságú dolgok osztályából, hanem több, mint amit ennek az osztálynak bármely tagjáról mondani lehet. Kvalitatíve. Ezek szerint a személyiség a cselekedeteivel sem egyenlő, megszabadulhat tőlük – például – mondjuk a kegyelem által. Márpedig a kegyelem nagy szó: az nem jön csak úgy magától, azt ki kell érdemelni. Azért adni kell valamit.

A jog viszont, ha jól tudom, az angol Locke nyomán úgy képzelem, hogy a személyiség olyan tudat, amelyik múltbéli, jelenbéli és jövőbeli tetteire is a sajátjaként emlékszik, tehát valamiféle folyamatos felelősségtudattal azonos. A személyiséget az teszi személyiséggé, hogy érdeke, célja van, hogy azonosítani tudja önmagát önmagával. Vagyis nem más, nem is hasonló, hanem azonos.

Márpedig én – gondolkodtam –, akár az egyik, akár a másik megoldást fogadjuk el, egyáltalán nem lehetek bűnös. Ha ugyanis nem vagyok azonos tetteimmel, megszabadulhattam tőlük pusztán azért, hogy immár nem azonosulok velük. Ha viszont személyiségem jogfolytonosságát csupán tudatom tartja fenn, biztos lehetek benne, hogy nem vagyok azonos avval a fiúval, aki akkor gyilkolt, hiszen egyáltalán semmi közös érdekem nincs vele, és nem is érzek vele semmi közösséget. Egyszerűen én egy más ember vagyok. Semmiképpen nem gyilkos.

No és van itt még más meggondolnivaló is: az embert ugye részben genetikusan adottsága, részben pedig neveltetése formálja. Sem az egyikbe, sem a másikba nincs beleszólása: az előbbiért Isten, az utóbbiért a társadalom felelős. Ha aztán az így determinált ember elkövet valami bűnt, őt teszik felelőssé, pedig semmi köze az egészhez. A büntetés persze praktikus dolog a társadalom szempontjából, de ha jól meggondoljuk, semmi köze a bűnhöz magához. Azt hiszem, kétféle bűn létezik: az egyikkel a társadalomnak kell szembenéznie – ez a bűnös cselekedet, a másikkal a személyiségnek – ez a bűn maga. Ha azonban a személyiség megfoghatatlan, létezhet-e egyáltalán ilyen másodfajta bűn?

Roeder úr egyre bonyolultabban fogalmazott, én pedig – bár a holtpontra már

túlestem – egyre kevésbé voltam képes követni körültekintő szavait. Düh öntött el. Mit mentegeti magát ez az alak? Gyilkos és kész. Még hogy személyiség, meg jogfolytonosság! Itt zabálja a scampit, és közben önmarcangol! Undorító! Nem is bírtam ki szó nélkül:

– Szerintem minden jog alapja az, hogy a bűnös megbüntethető. Vagyis a tett elkövetőjének a személyiségét azonosnak kell tekinteni későbbi személyiségével. Vagy ha nem így van, legalább a testét: az is lehet, hogy csak ugyanazt a testet büntetjük, amelyik a bűnt elkövette. Mindenesetre kell valami azonosságnak lenni. Másképp nincs jog.

– Valóban – nevetett fel keserűen Roeder úr. – Voltaképp nincs is bűnös ember, csak bűnös cselekedet. A cselekedetet viszont nem lehet megbüntetni, ezért aztán az emberek a tettet oly módon büntetik, hogy hozzákötik egy testhez, vagyis egy személyiséghez, aztán a testen, illetve a személyiségen keresztül állnak bosszút a cselekedetért. Nagyon ötletes! De hát az én testem azóta hétszer kicserélődött. Ez már nem ugyanaz a test! Az énemről nem is beszélve! – kiáltott föl hirtelen tenyerét az égnek emelve. – A bűn megvan, de hol a bűnös? De nem is ez volt az én legsúlyosabb gondom, hanem mindjárt megmondom, hogy mi – újra töltött magának a sötét borból, és möhön magába öntötte.

Az órára pillantottam, még csak fél tizenegy volt, vagyis a késői időpontra sem hivatkozhattam. Kínomban pipára gyújtottam.

– Egyszerűen az én legsúlyosabb gondom az volt, hogy arra jutottam: csak úgy szabadulhatok meg a bűnömtől, ha adok érte valamit. De mit adhattam? Csakis egyvalamit: önmagamat. Rájöttem, csak úgy szabadulhatok meg a bűnömtől, ha elveszitem önazonosságomat. Vagyis csak önmagam árán, személyiségem árán szabadulhattam meg a gyilkosság vádjától. Jó – gondoltam ekkor –, mondjuk nem vagyok gyilkos, de akkor ki vagyok? Ki az a Helmuth Roeder? Föl kellett tehát tennem a kérdést önmagamnak: mi fontosabb nekem, Helmuth Roeder, azaz a személyiségem, vagy pedig az, hogy megszabaduljak a bűnömtől? Mert úgy érzem, Isten rám bízta a választást. És én az utóbbit választottam.

Roeder úr jelentősegteljesen nézett rám. Tekintetében egy szemernyi bűnbánat sem volt fölfedezhető, inkább némi büszkeség csillant benne.

– Mégis azt mondom, barátom – tette újból meleg, száraz tenyerét a kezem fejére –, könnyen meglehet, hogy nem jól választottam. Mert az önazonosság fontos dolog. Érted, amit mondok? És rettenetes az, ha az ember elveszíti önmagát.

– Szerintem erre úgyszincs lehetőség – feleltem idegesen.

– De igenis van. Áldozat árán, de van. Mégpedig nem is akármilyen áldozat árán. Magunkat kell feláldoznunk.

– Én nem hiszem, hogy ez kivitelezhető lenne. És különben is, evvel el van intézve? Tényleg teljesen elfeledkeztél az egészről, sosem jut eszedbe a fiú, akit agyonlőttél?

– Nem értettél meg – hadonászott izgatottan Roeder. – Én már nem lőttem agyon senkit. Így választottam. A megöltért cserébe pedig adtam egy másik fiút: önmagamat, azt, aki voltam. Odaadtam érte a szüleimet, testvéreimet, a Grünweg utcai iskolát, az első szerelmemet, a gyerekkori emlékeimet, mindent. Sőt még ennél is többet adtam: nemcsak az életemet, hanem a haláloamat is. Ha eszembe jut a csetnik, aki akkor meghalt, a saját arcomat képzelem a helyébe, a saját koponyámat, amint szétfröccsen a becsapódó golyó. Hát nem elég ez? Nem elég ennyi? Én busásan fizetek a büntelenségemért.

– Ez a Roeder tökrészeg – gondoltam magamban, és igazam is volt. Roeder megpróbált felállni a székéről, de visszazuhant. Még motyogott ezt-azt – semmit sem értettem belőle –, ám aztán csak meredt maga elé. Ráadtam a mellényét (megtapogatta benne a pénztárcáját), és valahogy nagy nehezen visszatámogattam a hoteljébe. Útközben folyton a szívemre akarta tenni a kezét, s közben könnyörögve nézett. Másnap tizenegyig aludtam, csorgott rólam a víz, mire magamhoz tértem. – Istenem – gondoltam. – Milyen kínos lesz a ma esti vacsora!

De Roeder úrral szerencsére soha többé nem volt alkalmam beszélgetni. Másnap ugyanis a reggeli hajóval váratlanul elutazott. Mikor pedig aznap este a vendéglőnkben vacsoráztunk, egy szikár, elegáns férfi lépett az asztalunkhoz. A hotel egyik londoniere volt: levelet hozott számomra. A levélben a következő állt:

„Tiefe Gemüter sind genötigt in der Vergangenheit, sowie in der Zukunft zu leben.”
Goethe: *Dichtung und Wahrheit*

Sötét gyanú ébredt bennem.

– Hogy hívták az urat, aki ezt a lapot küldte? – kérdeztem a londonert.

– Dr. Arnold Mauksch a neve. Kedves ember. Gyakran nyaral nálunk. Osztrák ügyvéd. Azt mondta, feltétlenül adjam át önöknek ezt a lapot: a bajszos úrnak, aki a három gyerekkel itt szokott vacsorázni. Ugye ön az?

A londoniernek egy márka borralalót adtam. A feleségem szerint kevés, de szerintem egy hamis búcsúlevélért ennyi is bőven elég.

Csengery Kristóf

TAVASZI HALÁSZAT

Mint aki nem tesz mást: benyit nyugodtan
egy szobácskába, s bár
teljes létével tudja, nem fog onnan
többé távozni már,
mégis belép, a szívverése nem vált
gyorsabbra, széttelint, készítve leltárt,
asztal, korsó, pohár,

rozoga szék, mellette polc, emitt lesz
mától az ágya – épp
úgy szeretnék én is, mint aki így tesz,
belépni, ez a kép
ha megnyílna nekem. Mint aki bortól
tisztábban lát, s magát kitépve korból,
térből, ámulva lép